Naslov članka/Article:

PRENOVA KURIKULARNIH DOKUMENTOV ZA NOVE POTI DO ZNANJA V RAZREDU IN ZUNAJ NJEGA

Curriculum Reform for New Pathways to Knowledge in and Beyond the Classroom

Avtorici/Authors:

Mag. Mojca Suban in **mag. Sofija Baškarad**

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Vzgoja in izobraževanje št. 4-5/2025, letnik 56
ISSN 0350 -5065
Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2025

Spletna stran revije:
https://www.zrss.si/strokovne-revije/vzgoja-in-izobrazevanje/

Mag. Mojca Suban in **mag. Sofija Baškarad**
Zavod RS za šolstvo

PRENOVA KURIKULARNIH DOKUMENTOV ZA NOVE POTI DO ZNANJA V RAZREDU IN ZUNAJ NJEGA

Curriculum Reform for New Pathways to Knowledge in and Beyond the Classroom

https://doi.org/10.59132/viz/2025/4-5/48-54

IZVLEČEK

V zadnjih letih v Sloveniji poteka obsežen proces kurikularne prenove, katerega cilj je prenoviti učne načrte in kataloge znanja v osnovni in srednjih šolah ter kurikulum za vrtce. Proces se je začel s pripravo dokumenta *Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji*, ki sta mu sledila imenovanje predmetnih kurikularnih komisij in njihovo delo na kurikularnih dokumentih. Izhodišča so kot cilje prenove učnih načrtov izpostavila povezovanje, usklajevanje in aktualizacijo učnih načrtov, njihovo strukturno in terminološko poenotenje, prilagoditev obsega ciljev glede na razpoložljive ure, opredelitev ciljev in standardov znanja ter njihovo povezavo in umeščanje skupnih ciljev. Prenova je vključevala tudi pripravo podpornih dokumentov, ki so pomembno usmerjali delo kurikularnih komisij in jim podali dodatne informacije za oblikovanje zapisov pri posameznih elementih prenovljenih učnih načrtov in katalogov znanj. Vzporedno z nastajanjem učnih načrtov in katalogov znanja so v predmetnih kurikularnih komisijah nastajala tudi didaktična priporočila, ki temeljijo na sodobnih spoznanjih stroke ter upoštevajo izkušnje iz pedagoške prakse. Predstavljajo pomembno strokovno podporo učiteljem pri načrtovanju kakovostnega, sodobnega in vključujočega pouka.
Ključne besede: kurikularna prenova, izhodišča, cilji, standardi znanja, skupni cilji, didaktična priporočila

ABSTRACT

In recent years, Slovenia has embarked on an extensive curriculum reform to modernise primary, secondary, and preschool curricula and knowledge catalogues. The process began with the *Foundations for the Curriculum Reform in Primary and Secondary Schools*, which led to the appointment of subject-specific curriculum committees to develop updated curriculum documents. The reform's key objectives include integrating, harmonising, and updating curricula; standardising structure and terminology; aligning objectives with available teaching hours; defining clear objectives and knowledge standards; and incorporating common objectives across subjects. The committees also prepared supporting documents to guide their work and provide detailed guidance for revising individual curriculum elements. Additionally, the committees developed didactic recommendations, informed by contemporary pedagogical research and professional experience, to assist teachers in delivering high-quality, modern, and inclusive instruction.
Keywords: curriculum reform, foundations, objectives, knowledge standards, common objectives, didactic recommendations

UVOD

Sodobni izobraževalni sistemi se vse pogosteje soočajo z zahtevami po prilagajanju dinamičnim družbenim in tehnološkim spremembam. Med izzivi, s katerimi se soočajo, so digitalizacija in umetna inteligenca, razvoj kompetenc 21. stoletja, trajnostnost in podnebna vzgoja. Prav tako raznolike kognitivne sposobnosti, socialno-čustvene značilnosti in motivacijski profili učencev narekujejo potrebo po individualizaciji učnega procesa.

Prenove kurikularih dokumentov so sicer stalnica v slovenskem šolskem prostoru. V obdobju samostojne države od leta 1991 je potekalo več prenov in posodobitev na področju osnovnega in srednješolskega izobraževanja. Med drugim je bila v letu 1996 bila vpeljana devetletna osnovna šola, ki je nadomestila prejšnjo osemletno osnovno šolo. Ta reforma je vključevala tudi spremembe učnih načrtov in metod poučevanja. V letih od 2007 do 2011 je potekala zadnja večja posodobitev učnih načrtov na ravni osnovne šole in gimnazije. Reforma je bila celovita in podprta s strani EU, z osredotočenostjo na razvoj ključnih kompetenc. Zajela je tako vsebinske kot sistemske spremembe,

pri čemer je poseben poudarek namenjen digitalizaciji (e-učbeniki) in spremembi pristopov k poučevanju.

V Sloveniji od leta 2022 po opozorilih strokovne javnosti o nujni ponovni prenovi poteka prenova[1] kurikularnih dokumentov za vrtce, osnovne šole, gimnazije in poklicne ter strokovne srednje šole, ki upoštevajo novosti, mednarodne trende na področju vzgoje in izobraževanja, izzive današnjega splošnega izobraževanja ter ugotovitve in predloge analize učnih načrtov, ki jo je leta 2020 izvedel Zavod RS za šolstvo. Časovna shema prenov kurikularnih dokumentov na ravni osnovne in srednjih šol je prikazana na Sliki 1.

▸ SLIKA 1: Prenove kurikularnih dokumentov v osnovni in srednjih šolah[2]

V članku bralca seznanimo s ključnimi vidiki prenove, hkrati pa ga za bolj poglobljene informacije za njene posamezne dimenzije usmerimo na članke v pričujoči številki revije VIZ.

V letih 2022 in 2023 so bili na pristojnih strokovnih svetih RS sprejeti naslednji ključni nacionalni strateški dokumenti, ki so postavili okvire za prenovo kurikularnih dokumentov po celotni vzgojno-izobraževalni vertikali (učnih načrtov, katalogov znanj in kurikuluma za vrtce): *Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (2022), *Izhodišča za prenovo katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju* (2023) in *Izhodišča za prenovo kurikuluma za vrtce* (2022). Izhodišča za prenovo ključnih kurikularnih dokumentov so temeljila na analizi obstoječih programskih dokumentov, strokovnih razprav z ravnatelji vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter strokovnih razpravah v predmetnih razvojnih skupinah ZRSŠ, usmerjevalnih napotkih pristojne komisije za spremljanje in usmerjanje prenove ter pristojnih strokovnih svetov RS (Kresal Strniša, 2024). V nadaljevanju se osredotočamo na prenovo kurikularnih dokumentov za osnovno in srednje šole.

PRIPRAVA KLJUČNEGA PROGRAMSKEGA DOKUMENTA ZA PRENOVO UČNIH NAČRTOV V OSNOVNI ŠOLI IN GIMNAZIJI

Za prenovo v osnovni šoli in gimnaziji je bila aprila 2021 imenovana ekspertna skupina, v kateri je bilo 17 strokovnjakov: šest predstavnikov fakultet Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, Univerze na Primorskem in Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, trije učitelji iz osnovnih šol, dva učitelja iz srednjih šol ter šest predstavnikov Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Naloga ekspertne skupine je bila, da pripravi dokument, ki bo opredelil smernice, cilje in načela prenove učnih načrtov, vseboval predlog strukture učnih načrtov in opredelil posamezne elemente učnih načrtov. Ključni vprašanji, ki si jih je skupina zastavila pri oblikovanju okvira prenove v okoliščinah spreminjajoče se globalizirane družbe, sta bili:

- kako si predstavljamo splošno izobraženega mladega posameznika in družbo, katere del so in jo soustvarjajo takšni posamezniki,
- kakšna mora biti šola, da bo takšnega posameznika lahko izobrazila.

Pri tem je skupina kot vodilo pouka in temelj splošne izobrazbe mladih izpostavila **kakovostno znanje**. Ob upoštevanju teorij in raziskav kognitivne psihologije, psihologije učenja, kognitivne znanosti ter drugih relevantnih ved ga je opredelila kot »dobro strukturirano in globinsko usvojeno znanje, ki ga učenec razume in zna uporabiti (za razlago naravnih in družbenih pojavov in odnosov okrog sebe in za reševanje problemov)« (Izhodišča za prenovo učnih načrtov …, str. 5; Rutar Ilc, 2025; Rutar Ilc, 2011).

Po temeljiti in podrobni preučitvi različnih vidikov prenove učnih načrtov je skupina zaključila delo in februarja 2022 je bil na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje sprejet dokument *Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji*. Dokument je po eni strani predstavljal okvir za poglobljen premislek kurikularnih skupin o pomenu, vlogi in značilnostih splošne izobrazbe, ki jih bodo vključile v učne načrte; po drugi strani pa je operativno usmerjal potek priprave prenovljenih učnih načrtov ter določil njihovo strukturno zasnovo.

IZHODIŠČA ZA PRENOVO UČNIH NAČRTOV V OSNOVNI ŠOLI IN GIMNAZIJI

Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2021, str. 2) so izpostavila naslednje cilje prenove učnih načrtov:

- »učne načrte **horizontalno in vertikalno povezati** oz. uskladiti ter jih aktualizirati,
- učne načrte **strukturno in terminološko poenotiti**,
- **prilagoditi obseg ciljev** v učnih načrtih številu ur predmeta v predmetniku,
- ustrezno **opredeliti cilje in standarde znanja** ter povezave med njimi,

1 Prenova poteka v sklopu projekta Prenova vzgojno-izobraževalnega sistema za zeleni in digitalni prehod, ki jo opredeljuje Načrt za okrevanje in odpornost. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je sprejelo Sklep o potrditvi projekta, s katerim je Zavod RS za šolstvo opredelilo za izvajalca in končnega prejemnika projekta Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikula za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanja).

2 Začetki procesov prenove so obeleženi z naslednjimi dogodki: Izhodišča kurikularne prenove v letu 1996, Uvajanje prvega prenovljenega programa SPI Avtoseviser v šolskem letu 2004/2005, Smernice, načela in cilji posodabljanj učnih načrtov v letu 2007, Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji 2022.

- v učne načrte predmetov **umestiti skupne cilje** programov osnovne šole in gimnazij,
- **posodobiti in razširiti didaktična priporočila** ter priporočila za preverjanje in ocenjevanje znanja«.

Za namen doseganja ciljev prenove skozi prenovljene učne načrte in kataloge znanj so bile oblikovane predmetne kurikularne komisije, ki so bile sestavljene tripartitno: iz predstavnikov šol, fakultet in Zavoda RS za šolstvo. Pri svojem delu so komisije upoštevale veljavno zakonodajo, programske kurikularne dokumente (program osnovne šole in gimnazije) in spoznanja različnih strokovnih in znanstvenih disciplin. Pri tem so morale komisije pri učnih načrtih slediti temeljnim načelom (Izhodišča za prenovo učnih načrtov ..., 2022, str. 6–7):

1. načelo ciljne zasnovanosti učnih načrtov ter institucionalne avtonomije učiteljev,
2. načelo horizontalne in vertikalne povezanosti učnih načrtov,
3. načelo notranje konsistentnosti učnih načrtov,
4. načelo individualizacije in spodbujanju inkluzivne naravnanosti ter
5. načelo vključevanja skupnih ciljev programa v učne načrte posameznih predmetov.

Iz Izhodišč so razvidne temeljne značilnosti prenove, ki predstavljajo novost v kurikularnih dokumentih in jih je moč strniti v štiri področja:

- **Skupni cilji** (nadpomenka za množico izrazov in konceptov, kot so npr. kompetence, pismenosti, prečne kompetence, kjer so »izpostavljene priložnosti za razvoj kakovostnega znanja, spretnosti, vrednot in stališč, s tem pa tudi priložnosti za razvoj kritičnega mišljenja, etičnih in moralnih presoj ter odgovornosti in skrbi za sebe in druge«).
- **Enotna struktura Teme – Cilji – Standardi znanja** (poenotena struktura vseh učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji, ki opredeljuje temo kot vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti. Teme vsebujejo cilje (ki so lahko združeni v skupine ciljev) in standarde znanja).
- **Didaktična priporočila** (posodobitev in razširitev didaktičnih priporočil ter priporočil za preverjanje in ocenjevanje znanja).
- **Učni načrt za 1. VIO** (namesto sedmih učnih načrtov za različne predmete, ki so jih razredni učitelji uporabljali za načrtovanje vzgojno-izobraževalnega dela 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju, se je uvedel enotni dokument).

Vsi učni načrti in katalogi znanj imajo glede na Izhodišča tri temeljna poglavja:

- Opredelitev predmeta
- Cilji in teme
- Standardi znanja

To zagotavlja poenoteno strukturo vseh kurikularnih dokumentov in odpravlja dosedanjo raznolikost strukture v učnih načrtih in katalogih znanja. Enotna struktura kurikularnih dokumentov strokovnim delavcem na različnih nivojih omogoča več pomembnih prednosti, ki prispevajo k boljši kakovosti izobraževanja in večji usklajenosti med različnimi programi, stopnjami izobraževanja in šolami. Omogočeni so večja jasnost, preglednost, primerljivost, lažje razumevanje ciljev in standardov znanja, kar vse prispeva k večji enotnosti pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega procesa. Tako se uporabniki kurikularnih dokumentov (učitelji, ravnatelji, svetovalci, fakultete, inšpektorji, avtorji učbenikov, raziskovalci idr.) znajo orientirati v gradivu in hitro poiskati ustrezne informacije.

V podporo delu kurikularnih komisij je bila pripravljena aplikacija, katere zasnova in struktura je sledila poenoteni strukturi usmeritvam iz Izhodišč. Več v tej številki revije v prispevku Digitalno podporno okolje kot pomemben element kurikularne prenove avtoric Sambolić Beganović in Suban (str. 70–77).

IZHODIŠČA ZA PRENOVO KATALOGOV ZNANJ ZA SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE PREDMETE V POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU

V nadaljevanju je bil leta 2023 podoben dokument kot za osnovne šole in gimnazije pripravljen tudi za področje poklicnega in strokovnega *izobraževanja Izhodišča za prenovo katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju*, ki opredeljuje smernice, cilje in načela prenove katalogov znanja ter njihove posamezne elemente. Podobno so cilje, ki jim je morala slediti prenova katalogov znanja, izpostavila *Izhodišča za prenovo katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju* (str. 14):

- »**zmanjšati obseg ciljev** v katalogih znanja ali cilje zamenjati z drugimi,
- cilje jasneje opredeliti ter povezati s standardi znanja,
- **aktualizirati** predlagane vsebine,
- kataloge znanj **horizontalno in vertikalno povezati** oz. uskladiti,
- posodobiti **didaktična priporočila** in
- kataloge znanj **terminološko poenotiti**«.

Pri pripravi katalogov znanj so morale komisije poseben poudarek namenjati **razvoju poklicnih kompetenc**, pri čemer so sledile naslednjim načelom:

1. načelo zagotavljanja horizontalne in vertikalne prehodnosti,
2. načelo eksemplarnosti in izbirnosti na podlagi avtonomije učitelja,
3. načelo ciljne zasnovanosti in navezljivosti (znotraj stroke in s skupnimi cilji),
4. načelo povezovanja s poklicnim področjem, osmišljanja in življenjskosti,
5. načelo individualizacije in inkluzivne naravnanosti.

KURIKULARNA TELESA

S ciljem spremljanja in usmerjanja prenove vzgojno-izobraževalnih programov je ministrica, pristojna za izobraževanje, 19. aprila 2022 s sklepom imenovala *Kurikularni svet za spremljanje in usmerjanje prenove vzgojno-izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov* (v nadaljevanju: Kurikularni svet).

Zavod RS za šolstvo je v nadaljevanju imenoval več kurikularnih teles, v katerih sodelujejo predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva in znanosti ter strokovni in vodstveni delavci. Osrednja naloga komisij je prenova ključnih programskih dokumentov (kurikuluma

za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj), pri čemer je bilo do junija 2025 v proces prenove vključenih več kot 1000 članov. Delo komisij poteka v tesnem in kontinuiranem sodelovanju med vsemi udeleženimi.

Spodnji grafični prikaz (Slika 2) ponazarja povezave med Kurikularnim svetom in kurikularnimi komisijami, ki sodelujejo v prenovi kurikularnih dokumentov. Predstavlja način njihovega sodelovanja ter strukturo medsebojnega usklajevanja.

PODPORNA STROKOVNA GRADIVA ZA DELO PREDMETNIH KURIKULARNIH KOMISIJ

Na podlagi *Izhodišč* za prenovo učnih načrtov in katalogov znanj so bila zasnovana nadaljnja gradiva v podporo delu predmetnih kurikularnih komisij, ki so operativizirala in konkretizirala postopek priprave učnih načrtov in katalogov znanj (Slika 3).

- *Usmeritve za delo predmetnih kurikularnih komisij pri prenovi učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji*

Namen usmeritev je podpreti delo predmetnih kurikularnih komisij in komisije za prenovo UN v 1. VIO in vsebujejo interpretacije z Izhodišči določenih elementov učnih načrtov in primere, s katerimi se ponazori in prikaže raznolike možnosti za realizacijo/snovanje teh elementov na različnih predmetnih področjih. V osrednjem delu se osredotočajo na zapise v poglavjih: Opredelitev predmeta, Skupine ciljev in cilji, Standardi znanja. Vključeni primeri za ponazoritev zapisov temeljijo na razvojnem delu predmetnih skupin na ZRSŠ v obdobju 2022–2023 in usposabljanju svetovalcev. Več v tej številki revije v prispevku dr. Vilme Brodnik, (str. 30–39) in prispevku mag. Marize Skvarč (str. 40–47).

Usmeritve vsebujejo tudi *Usmeritve za pripravo učnega načrta za 1. VIO* in *Organizacijsko-izvedbena priporočila za delovanje predmetnih kurikularnih komisij*. Podrobnejše usmeritve za pripravo učnega načrta za 1. VIO so zbrane v dokumentu *Smernice za oblikovanje učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje*, ki je naveden v nadaljevanju.

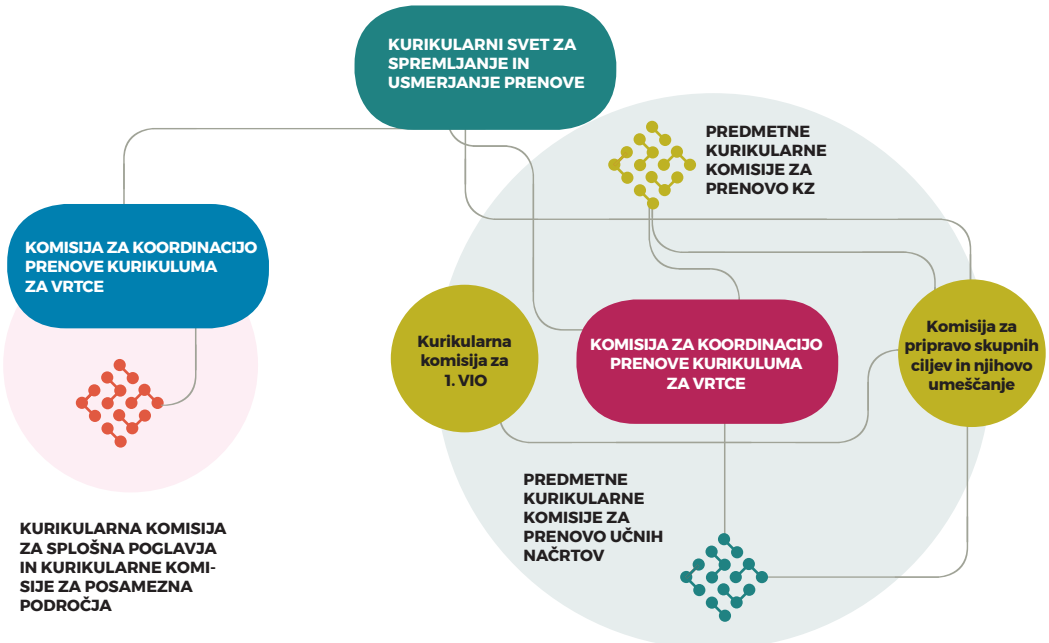
- *Smernice za pripravo Učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje*

Avtorji so opozorili, da so nastale na podlagi *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* in *Usmeritev za delo predmetnih kurikularnih komisij pri prenovi učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji*, zato naj se uporabljajo ob hkratnem upoštevanju vseh treh dokumentov. Smernice med drugim vsebujejo operativna navodila za opredelitev ključnih značilnosti in temeljnih ciljev 1. VIO, operativna navodila za opredelitev tem in ciljev predmetov, ki sestavljajo program 1. VIO, operativna navodila za opredelitev standardov znanja na ravni 1. VIO ter opredelitev in namen didaktičnih priporočil v učnem načrtu za 1. VIO.Več o pripravi in vsebini učnega načrta za 1. VIO v nadaljevanju te številke revije predstavi mag. Katarina Dolgan (str. 55–62).

- *Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj in Ključni cilji po področjih skupnih ciljev*

Publikacija predstavlja temelj za razmisleke predmetnih kurikularnih komisij pri prenovi učnih načrtov v zvezi z umeščanjem skupnih ciljev v učne načrte in didaktična priporočila. V njej so navedeni opredelitev vloge in pomena skupnih ciljev, opredelitev ključnih ciljev po področjih skupnih ciljev in navodila za umeščanje skupnih ciljev v učne načrte posameznih predmetov. V nadaljevanju te številke revije o tem piše dr. Ada Holcar (str. 67–69).

GRAFIČNI PRIKAZ RELACIJ MED KURIKULARNIM SVETOM IN KURIKULARNIMI KOMISIJAMI

▸ SLIKA 2: Celoten proces prenove je potekal po jasno določeni časovni dinamiki, ki vključuje ključne mejnike in vloge posameznih teles. Časovnico procesa kurikularne prenove prikazuje Priloga 1.

▸ SLIKA 3: Nekaj primerov strokovnih gradiv v podporo delu predmetnih kurikularnih komisij

- *Usmeritve za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne in srednje šole*

Pomembno novost v prenovi predstavljajo didaktična priporočila, ki skupaj z učnim načrtom oz. katalogom znanj tvorijo koherentno celoto. Didaktična priporočila so zastavljena večplastno in po načelu od splošnega h konkretnemu. V učnih načrtih in katalogih znanj so tako vključena na ravni predmeta, teme in skupine ciljev. Predmetne kurikularne komisije so si pri oblikovanju didaktičnih priporočil pomagale s skupnimi *Usmeritvami za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne in srednje* (Nolimal idr, 2024). Usmeritve so izhajale iz *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (2022) in so usmerjale PKK pri pripravi splošnih in specialnodidaktičnih priporočil, priporočil za vrednotenje znanja ter navodila za vnos didaktičnih priporočil v aplikacijo za prenovljene učne načrte. Več v tej številki revije v prispevku dr. Fani Nolimal (str. 14–22) in v prispevku dr. Ade Holcar Formativno spremljanje v prenovljenih učnih načrtih: od priporočil k sistemski usmeritvi (str. 63–66).

SKLEP

Prenova učnih načrtov in katalogov znanja predstavlja strateški premik v smeri sodobnejšega, bolj vključujočega in kompetenčno usmerjenega izobraževanja. Odgovori na zaznane izzive sistema vzgoje in izobraževanja so se v kompleksnem procesu z veliko deležniki izoblikovali v naslednje ključne rešitve: skupni cilji, poenotena struktura vseh učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji, posodobitev in razširitev didaktičnih priporočil ter Učni načrt za 1. VIO.

Večina učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji skupaj s katalogi znanja za splošnoizobraževalne predmete je bila po javni obravnavi do junija 2025 že sprejeta na pristojnih strokovnih svetih. Prav tako so se pristojni strokovni sveti seznanili z didaktičnimi priporočili. V nadaljevanju bo sledilo usposabljanje strokovnih in vodstvenih delavcev za njihovo uvajanje v vzgojno-izobraževalni proces in spremljanje uvajanja. Ključnega pomena bo, da vsi deležniki, ki so v proces aktivno vključeni (učitelji, ravnatelji, starši, učenci, odločevalci idr.) jasno razumejo cilje prenove in vzgojno-izobraževalni proces usmerjajo v kakovostno znanje. Prenovljeni kurikularni dokumenti učiteljem omogočajo večjo strokovno avtonomijo pri utiranju novih poti znanja.

VIRI IN LITERATURA

Dolgan, K., Podbornik, K., Dolinar, M., Müller, T., Novak, M., Vršič, V., Mršnik, S., Nedeljko, N., Kalc, R., Novak, N., in Krivec, D. (2023). *Smernice za pripravo Učnega načrta za prvo vzgojno izobraževalno obdobje.* Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/REFORMA/Smernice-UN-1.-VIO_rec-7.-seja.pdf

Izhodišča za prenovo katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju. (2024). Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/izhodisca_za_prenovo_KZ.pdf

Izhodišča za prenovo kurikuluma za vrtce. (2022). Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/izhodisca_za_prenovo_KZV.pdf

Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji. (2022). Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/izhodisca_za_prenovo_UN.pdf

Ključni cilji po področjih skupnih ciljev. (2025). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/kljucni_cilji_po_podrocjih_SC.pdf

Kogoj, B., Suban, M., Novak, N., Baškarad, S., in Slivar, B. (2023). *Usmeritve za delo predmetnih kurikularnih komisij pri prenovi učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji.* Zavod RS za šolstvo https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/REFORMA/Usmeritve-za-delo-PKK.pdf

Kresal Sterniša, B (2024). *Prenova vzgojno-izobraževalnega sistema za zeleni in digitalni prehod-poročilo o napredku v zvezi s ciljem 156.* Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/SRI/REFORMA/Porocilo_o_napredku_PIP_2024.pdf

Kurikulum za vrtce. (2025). Zavod RS za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Programi/Kurikulum-za-vrtce-2025.pdf

Nolimal, F., Brodnik, V., Holcar, A., Skvarč, M., Suban, M., in Poberžnik, A. (2024). *Usmeritve za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne in srednje šole.* Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/usmeritve_didakticna_priporocila.pdf

Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj. (2024). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/skupni_cilji.pdf

Smernice, načela in cilji posodabljanja učnih načrtov. (2007). Komisija za spremljanje in posodabljanje učnih načrtov in katalogov znanj za področje splošnega izobraževanja in splošnoizobraževalnih znanj v poklicnem izobraževanju.

Štefanc, D. (2023). Prihodnost kurikula: nekaj razmislekov ob načrtovani prenovi učnih načrtov. V T. Krapše, J. Bone, A. Polšak in S. Mršnik (ur.), *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti* (str. 12–26). Zavod RS za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf

Priloga 1

Časovnica procesa kurikularne prenove

V spodnji preglednici je prikazana časovnica prenove ključnih programskih dokumentov, ki zajema glavne aktivnosti, vključene deležnike ter njihove naloge v posameznih fazah od leta 2019 do začetka uvajanja prenovljenih dokumentov v šolsko prakso leta 2026.

Kdaj	Kaj	Kdo	Namen / naloge telesa
2018–2019	Preliminarne faze (analiza prakse, tujih dokumentov)	Predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva oz. znanosti, strokovni in vodstveni delavci	Podlaga za prenovo kurikuluma za vrtce
2019–2020	Analiza učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji	Ožji strokovni tim na ZRSŠ SSSI se je z analizo seznanil	Podlaga za kurikularno prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji
2021	Potrditev Načrta za okrevanje in odpornost	Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje	Sistemska politična zaveza k prenovi 216 dokumentov
apr. 2021	Imenovana ekspertna skupina za pripravo izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji	ZRSŠ Člani: predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva oz. znanosti, strokovni in vodstveni delavci	Priprava konceptualnih izhodišč za učne načrte v osnovni šoli in gimnaziji ter kurikuluma za vrtce
	Imenovana ekspertna skupina za pripravo izhodišč za prenovo kurikuluma za vrtce	ZRSŠ Člani: predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva oz. znanosti, strokovni in vodstveni delavci	Opredeliti namen prenove kurikuluma za vrtce, podati sistemske in konceptualne razloge za prenovo kurikuluma ter pripraviti izhodišča za prenovo kurikuluma za vrtce
feb. 2022	Sprejeta Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji Sprejeta Izhodišča za prenovo kurikuluma za vrtce	Sprejel SSSI	Utemeljitev ciljev prenove in enotna struktura UN
avg. 2022	Ustanovljen Kurikularni svet	Imenovala ministrica za vzgojo in izobraževanje	Spremljanje in usmerjanje prenove vzgojno-izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov
jan. 2023	Imenovana ekspertna skupina za prenovo KZ za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju	ZRSŠ Člani: predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva oz. znanosti, strokovni in vodstveni delavci	Priprava konceptualnih izhodišč za kataloge znanj
2023	Imenovana *Komisija za koordinacijo prenove učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji ter katalogov znanj*	ZRSŠ Člani: strokovnjaki za področje osnovnošolskega, gimnazijskega izobraževanja, za področje poklicnega in strokovnega izobraževanja, za področje izobraževanja odraslih, ravnatelji, učitelji, predstavniki CPI, ACS, ZRSŠ	Podaja mnenja h kriterijem za izbor članov predmetnih kurikularnih komisij za prenovo učnih načrtov in katalogov znanja; usklajevanje dela PKK, usposabljanje PKK in spremljanje kurikularnih komisij pri pravi kurikualrnih dokumentov; pregled osnutkov ključnih dokumentov in umeščenost skupnih ciljev, preverjanje skladnosti prenovljenih kurikularnih dokumentov z izhodišči
2023	Imenovana *Komisija za koordinacijo prenove kurikuluma za vrtce*	Člani: Strokovnjaki za predšolsko vzgojo, svetovalci ZRSŠ, predstavniki stroke	Usklajena priprava kurikuluma za vrtce

Kdaj	Kaj	Kdo	Namen / naloge telesa
2023	Imenovana *Komisija za pripravo skupnih ciljev in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj*	ZRSŠ Člani: strokovnjaki za posamezna področja skupnih ciljev, svetovalci ZRSŠ	Priprava predloga dokumenta z opredeljenimi področji skupnih ciljev ter z opredeljenimi cilji na posameznih področjih, ki so skupni programom osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja; priprava metodologije za oblikovanje in doseganje skupnih ciljev in navodil za umeščanje; pregled osnutkov ključnih dokumentov in umeščenost skupnih ciljev
maj 2023–maj 2025	Imenovanih 66 predmetnih kurikularnih komisij (PKK), 1000 sodelujočih Imenovana kurikularna komisija po področjih dejavnosti – vrtec	ZRSŠ Člani: predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva oz. znanosti, strokovni in vodstveni delavci	Priprava učnih načrtov, katalogov znanj, kurikuluma za vrtce, didaktičnih priporočil
maj 2023	Imenovanje medpredmetne komisije za 1. vzgojno-izobraževalno obdobje	ZRSŠ Člani: predstavniki ZRSŠ, strokovnjaki s področja visokega šolstva oz. znanosti, strokovni in vodstveni delavci)	Učinkovita zasnova 1. vzgojno-izobraževalnega obdobja
maj 2023–okt. 2025	Priprava osnutkov UN, KZ; spremljanje in pregled osnutkov kurikularnih dokumentov; javna spletna strokovna razprava; predstavitev osnutek kurikualrnih dokumentov na študijskih srečanjih učiteljev/vzgojiteljev	Predmetne kurikularne komisije, kurikularna komisija po področjih dejavnost, Komisija za koordinacijo prenove, Komisije za koordinacijo prenove kurikuluma za vrtce, Komisija za skupne cilje	Zagotavljanje skladnosti dokumentov z *Izhodišči* ter z izvedbenimi navodili kurikularnega dokumenta *Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj;* zbiranje pripomb učiteljev/vzgojiteljev na osnutke učnih načrtov
okt. 2023	Sprejete smernice in usmeritve za PKK, 1. VIO	Kurikularni svet, ZRSŠ	Podlaga za usklajeno delo vseh komisij
7. dec. 2023	Potrjeni Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj	Kurikularni svet	Opredelitev petih področij skupnih ciljev in metodologije za umeščanje skupnih ciljev
22. dec. 2023	Sprejeta Izhodišča za prenovo katalogov znanj za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju	SSPSI	Izhodišče za prenovo katalogov znanj
20. feb. 2025	Določitev kurikuluma za vrtce	SSSI	Prva uradna določitev prenovljenega dokumenta
dec. 2025	Zaključek prenove; določenih 216 kurikularnih dokumentov	SSSI, SSPSI	Zaključek reformnega cilja v okviru Načrta za okrevanje in odpornost
2025	Začetek usposabljanje strokovnih in vodstvenih delavcev	Svetovalci ZRSŠ, strokovni in vodstveni delavci	Seznaniti strokovne in vodstvene delavce s prenovljenimi kurikularnimi dokumenti in jih usposobiti za delo z njimi
1. sept. 2025	Uvajanje prenovljenega kurikuluma za vrtce	ZRSŠ, vrtci	Začetek izvajanja novega kurikuluma za vrtce
1. sept. 2026	Uvajanje prenovljenih dokumentov v prakso	ZRSŠ, šole, vrtci	Začetek izvajanja novih UN in KZ v šolah

Legenda: **MVI** – Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, **SSSI** – Strokovni svet RS za splošno izobraževanje, **SSPSI** – Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje, **PKK** – Predmetna kurikularna komisija, **1. VIO** – Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, **UN/KZ** – Učni načrti/Katalogi znanja, **ZRSŠ** – Zavod RS za šolstvo